

TEMEL DİNİ BİLGİLER ETKİLEŞİMLİ DERS NOTLARI

(etkileşimli etkinlikler ve çevrimiçi ünite tekrar testleriyle desteklenmiştir.)

1.ÜNİTE

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

1. ÜNİTE İNANÇ DÜNYAMIZ

1. İnsan ve Din

Allah Teâlâ,

- İçinde yaşadığımız kâinatı mükemmel bir düzende yaratmıştır.
- İnsana değer vermiş ve ona diğer canlılarda bulunmayan akıl yetisi bahşetmiştir.
- İnsanı yaratılmışların en şerefli kıldığıdır.
- İnsanı yeryüzünün halifesi yapmıştır.

İnsan;

- İnsan **akıl ve irade** sahibidir
- **Aklını kullanarak** hayatını kolaylaştırır.
- İyi kötüyu ayırt eder.
- Yaptığı tercihlerden **sorumludur**.
- **Beden ve ruhtan** meydana gelir.

- Ruhumuz ve bedenimiz bize **Yüce Allah'ın bir emanetidir**.
- Yüce Rabbimiz bizden bedenimizin sağlığını korumamızı istediği gibi, ruhumuzu da iyiliklerle besleyip kötülüklerden korumamızı istemektedir.
- **İnsan ruhunun ihtiyaçlarını karşılamak** üzere Yüce Allah İslam dinini göndermiştir.
- Her insan **doğuştan inanma duygusuyla** dünyaya gelir.
- Maddi hayatımızı devam ettirebilmek için yeme-içmeye ihtiyacımız olduğu gibi manevi hayatımızı devam ettirebilmek için de inanma ve ibadet etme ihtiyacımız bulunmaktadır.
- Allah, insanın **inanma ihtiyaçlarını karşılaması için** peygamberler aracılığıyla ilahi kurallar göndermiştir.
- Bu **ilahi kurallar bütünü** dini oluşturmaktadır.

Dinin Tanımı

Din kelimesi sözlükte “âdet, durum; ceza, borç, mükâfat; itaat” anlamlarına gelir. Terim olarak din, “Akıl sahibi insanları kendi hür iradeleriyle iyiye ve doğruya yönelten ve onların dünya ve ahiret mutluluğunu amaçlayan ilâhi kurallar bütünüdür.” şeklinde tarif edilir. Bu kuralların başında inanç esasları, ibadetler ve ahlak ilkeleri gelmektedir.

- Din **akıl sahibi insanları** muhatap alır.
- Dinin **hür irade ile benimsenmesi**, emir ve yasaklarının yerine getirilmesi gerekir.
- Dinin gayesi kişiye **dünya ve ahiret mutluluğunu kazandırmaktır**.

2. İmanla İlgili Kavramlar

İslam; Allah (c.c.) tarafından **peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'e (s.a.v.)** vahiy yolu ile bildirilerek bütün insanlığa gönderilen **son ve hak dindir**.

İman; Peygamberimizin (s.a.v.) Allah'tan (c.c.) getirdiği her şeyi kabul etmek ve bunların doğru olduğuna **gönülden inanıp tasdik etmektir**.

Kâfir; Allah'ın varlığını, birliğini, Hz. Muhammed'in peygamberliğini ve onun Allah'tan getirdiklerini **kabul etmeyen** kimseye denir.

Müşrik; Allah'ın (c.c.) varlığına inanmakla birlikte, başka varlıkları **O'na ortak koşan** kimselere denir.

Münafık; gerçekte inanmadığı hâlde, görünürde **Müslüman gibi davranan** kimselere denir.

3. İmanın Söz ile İfade Edilmesi

İman; kalp ile tasdik dil ile ikrar etmek demektir.

Tasdik; kabul edip onaylamak, geçerli kılmaktır.

İkrar; kabul edilen şeyin dil ile sözlü olarak ifade edilmesidir.

- İmanın kalp ile tasdik şeklinde gerçekleşmesi, onun can-ı gönülden kabul edilip onaylanması, **benimsenmesi ve sahiplenilmesiyle** mümkün olur.
- İmanın gerçekleşmesi için **iman esaslarının hür iradeyle benimsenip kabul edilmesi** gerekir.
- **İmanın dil ile ikrarı**, bir kişinin Müslüman olduğunu ve iman esaslarını kabul ettiğini sözlü olarak açıklaması ve beyan etmesidir.

3.1. Kelime-i Tevhid

- “Lâ ilâhe illallah Muhammedü’r-resulullah” ifadesi kelime-i tevhiddir.
- “Allah’tan başka ilah yoktur, Muhammed Allah’ın peygamberidir.” anlamına gelir.
- Kur’an-ı Kerim, iman etmenin sadece dil ile ikrara değil aynı zamanda kalp ile tasdike bağlı olduğunu bildirmiştir.

3.2. Kelime-i Şehadet

- “Eşhedü ellâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulüh” ifadesi kelime-i şehadettir.
- “Allah’tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed’in Allah’ın kulu ve peygamberi olduğuna şahitlik ederim.” anlamına gelir.

Bunlara Dikkat

- 1- Kelime-i tevhid ve kelime-i şehadet iki bölümden oluşmaktadır.
- 2- Her ikisinde de yer alan “Allah’tan başka ilah yoktur.” sözü tevhid inancını vurgular.
- 3- “Muhammed Allah’ın peygamberidir.” sözü ise Hz. Muhammed’in Allah’ın (c.c.) hükümlerini bize bildiren elçisi olduğunu ifade eder.

4. İman Esasları

- Bir kimsenin mü’min sayılabilmesi için **zarurât-ı diniye** denilen hususlara inanması gerekir.

Zarurât-ı diniye; İslam dininin özelliklerini, yapısını, hedeflerini, kutsallarını, emirlerini, yasaklarını, içermektedir.

- Sadece iman esaslarını kabul edip İslam’ın sembolü hâline gelmiş ve diğer din ve inançlardan İslam’ı ayırt eden hususları kabul etmemek İslam’ı da kabul etmeme anlamına gelir.

- İslam alimleri **zarurât-ı diniyenin üç temel husustan oluştuğunu** belirtmişlerdir.
 - İman esaslarına inanmak.
 - Temel ibadetlerin farz olduğuna inanmak.
 - Kesin olarak yasaklanan şeylerin haram olduğunu kabul etmek.

4.1. Allah'a İman

- Kainattaki her şey belli bir düzen ve intizam içindedir.
- Evrendeki bu muhteşem düzen kainattın bir yaratıcı olduğuna işaret etmektedir.
- İmanın bütün esasları da Allah'a iman etmeyi gerektirir.

Biliyor musunuz?

→ Allah'ın (c.c.) kâinatı yaratan, idare eden, kendisine ibadet edilen, isim ve sıfatlarında tek, eşsiz ve en yüce varlık olduğunu kabul etmeye **tevhid** denir.

- Allah'ı anlayabilmek ve O'na gereği gibi inanabilmek için Yüce Allah'ı iyi tanımak gerekir.
- Yüce Allah'ı tanımak için de Allah'ın isimlerini ve sıfatlarını bilmek gerekir.

Zâtî Sıfatlar: Yalnızca Allah'ta (c.c.) bulunan, O'nun dışındaki varlıklarda bulunmayan, bulunması da mümkün olmayan sıfatlardır.

- Vücûd:** Rabbimizin var olması demektir.
- Kıdem:** Rabbimizin ezeli olması, başlangıcının olmaması demektir.
- Bekâ:** Rabbimizin ebedî olması, varlığının sonunun olmaması demektir.
- Vahdaniyet:** Rabbimizin tek ve eşsiz olması demektir.
- Muhâlefetün li'l-havâdis:** Rabbimizin hiçbir varlığa benzememesi eşsiz ve benzersiz olması demektir.
- Kıyâm bi nefsihî:** Rabbimizin varlığı kendiliğinden olup, var olmak için bir başka varlığa muhtaç değildir.

Sübûti Sıfatlar: Yüce Allah'a ait olan bazı sıfatlar, O'nun tarafından sınırlı olarak başka varlıklara da verilmiştir.

- Hayat:** Rabbimiz hayat sahibi, diri ve canlıdır.
- İlim:** Rabbimiz yerlerde ve göklerde olan her şeyi bilir.
- Semî:** Rabbimiz gizli açık her şeyi eksiksiz olarak işitir.
- Basar:** Rabbimiz her şeyi görür. Görmek için bizim gibi göze ihtiyacı yoktur.
- İrade:** Rabbimizin iradesi vardır. Bir şeyin var olabilmesi için Allah'ın (c.c.) dilemesi yeterlidir.
- Kudret:** Rabbimiz sonsuz güç ve kudret sahibidir. O'nun her şeye gücü yeter.
- Kelam:** Rabbimiz kelam (söz) sahibidir.
- Tekvin:** Rabbimiz kainatı ve içindekileri yaratandır. O'nun yaratması, yoktan var etmesidir.

4.2. Meleklerle İman

- Melekler, Allah'ın (c.c.) emriyle çeşitli görevleri yerine getirmek üzere yaratılmış **nûrânî ve rûhânî** varlıklardır.
- Melekleri duyularımızla algılayamaz, **gözümüzle göremeyiz**.
- Bu sebeple onlar hakkındaki bilgileri, ancak Kur'an-ı Kerim'den ve Peygamberimizin (s.a.v.) sözlerinden öğrenebiliriz.
- Meleklerin varlığını şüphe duymaksızın kabul etmek**, İslam dininin temel inanç esaslarından biridir.
- Yüce Allah, peygamberlerine mesajlarını **melekler aracılığıyla** göndermiştir.
- Dolayısıyla Allah'a ve peygamberlere imanın bir gereği **meleklerle de iman etmektir**.
- Meleklerin **temel görevi Allah'a (c.c.) kulluk ve itaat etmektir**.
- Temel görevlerinin yanı sıra **bazı meleklerin özel görevleri de vardır**.

Kur'an-ı Kerim'e göre Meleklerin Özellikleri:

- a- Nurdan yaratılmışlardır.
- b- Çok hızlı hareket edebilirler.
- c- Son derece güçlü ve kuvvetlidirler.
- d- Meleklerin cinsiyetleri yoktur.
- e- Hiç ara vermeksizin Allah'a itaat ve kullukla meşgul olurlar.
- f- Yüce Allah'ın emirlerine karşı gelmez, isyan etmezler.
- g- Allah'ın (c.c.) kendilerine verdikleri emir ve görevleri yerine getirirler.
- h- Onlar yemez, içmez ve uyumazlar.

Melekler ve Görevleri

Cebrail (a.s.)	Allah (c.c.) tarafından vahiy getirmekle görevlidir.	Kiramen Katibin	İnsanın sağında ve solunda bulunur. İyi ve kötü davranışları yazmakla	görevlidirler.
Azrail (a.s.)	Eceli gelen canlıların ruhunu almakla görevlidir.	Hafaza Melekleri	Allah'ın (c.c.) emri doğrultusunda insanları kötülüklerden korumakla	
Mikail (a.s.)	Tabiat olaylarını ve varlıkların rızıklarını idare etmekle görevlidir.	Münker ve Nekir	Ölümden sonra insanları kabirde sorgulamakla	
İsrafil (a.s.)	Sûra üfleme görevlidir.			

Peygamber Efendimiz bir hadisinde şöyle buyurmuştur:

“Şeytan da melek de insanoğluna sokularak kalbine birtakım şeyler getirirler. Şeytanın işi kötülükle korkutup hakkı yalanlamaktır. Meleğin işi ise iyiyi tavsiye edip Hakk'ı doğrulamaktır. İçinde iyi bir şey bulunan kimse onun Allah'tan olduğunu bilsin ve Allah'a hamd etsin. Kötü bir şeyi bulan ise şeytandan koruması için Allah'a sığınsın.” (Tirmizî, Tefsir, 3.)

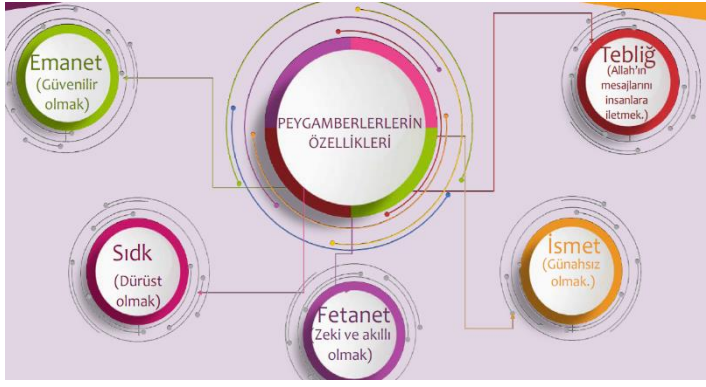
4.3. Kitaplara İman

- Rabbimiz, insanlara doğru yolu göstermek için peygamberler göndermiş, onlara vahiy yoluyla hitap etmiştir.
 - Allah Teâlâ'nın kullarına yol göstermek ve onları aydınlatmak üzere peygamberine vahyettiği sözler yazıya geçirilmiş, kitap haline getirilmiştir.
 - Rabbimizin gönderdiği ilahi kitaplara inanmak, İslam'ın temel iman esaslarından biridir.
- “Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, resulüne indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman ediniz. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse tam manasıyla sapmıştır.”(Nisâ suresi, 136. ayet)
- İnsan aklı sayesinde doğru yolu bulabilir.
 - Fakat Allah'a (c.c.) karşı ne gibi hak ve sorumluluklarının bulunduğunu, O'na nasıl ibadet edeceğini akıl yoluyla bulamaz.
 - Bu eksikliği gidermek için Rabbimiz Peygamberlerini göndermiştir.
 - Peygamberler gerek sözlü olarak ve gerekse kendilerine verilen kitaplar Övasıtasıyla insanlara doğru yolu göstermekte; ibadet, ahlak, sosyal ve ferdi hayatla ilgili pek çok hakikati öğretmektedir.

Hz Davut → Zebur Hz Musa → Tevrat Hz İsa → İncil Hz Muhammed → Kur'an-ı Kerim

4.4. Peygamberlere İman

- Peygamberler; Rabbimizin insanlar arasından seçip vahiy ile şereflendirdiği doğru, güvenilir, zeki, günah işlemeyen ve vahiy yoluyla kendisine gelen emir ve yasakları insanlara ulaştıran kimselerdir.
- Peygamberlere iman, peygamberlerin Allah (c.c.) tarafından seçildiğine, Allah'tan (c.c.) getirdikleri bilgilerin gerçek ve doğru olduğuna inanmaktır.
- İslam'ın temel inanç esaslarından birisidir.
- İlk insan ve peygamber Hz. Âdem'den (a.s.) son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar pek çok peygamber gelip geçmiştir.
- Peygamberler Allah'ın emir ve yasaklarını iletme, insanlara yol göstermek ve örnek olmak için gönderilmişlerdir.
- Gönderilen bütün peygamberlere iman etmek gerekir.

DÜŞÜNELİM

- “..(Geçmiş) her toplum içinde mutlaka bir uyarıcı peygamber bulunmuştur.” (Fâtır suresi, 24. ayet.)
- “..O (Allah’ın) peygamberleri arasında hiçbir ayrım yapmayız (onların hepsine inanırız)...” (Nisâ suresi, 164. ayet)
- “Bu (peygamberlik), Allah’ın lütfudur. Onu dilediğine verir...” (Cum’a suresi, 4. ayet.)

4.5. Ahiret Gününe İman

- Öldükten sonra başlayacak yeni hayata ahiret hayatı denir.
- İnsanlar dünyada yaptıklarından ahirette hesaba çekilecektir.
- Dünyada yaptığı tüm davranışların karşılığını ahirette alacaktır.
- Öldükten sonra tekrar dirilmeye iman etmek de inanç esaslarından biridir.

Ahiret Hayatı:

- Kıyametin kopmasıyla başlayacak.
- İnsanlar mahşer yerinde toplanacak.
- Hesap vermek için mizan kurulacak.
- Amel defteri verilecek.
- Bunun neticesine göre cennete veya cehenneme gidilecek.

- ➔ Dünya’da sorumluluklarını hakkıyla yerine getirenler ahirette mükâfatını alacak, yapmayanlar ise cezasını çekecektir.
- ➔ Tüm insanların yaptıklarının sorguya çekileceği ile ilgili Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

“Sonra o gün (ahirette) size verilmiş olan her nimetten sorguya çekileceksiniz!” (Tekâsür suresi, 8. ayet)

4.6. Kader ve Kazaya İman

- Kader, Yüce Allah’ın, ezelden ebede kadar olacak bütün şeylerin zaman ve yerini, özellik ve niteliklerini, sonsuz ilmiyle bilip takdir etmesidir.
- Kaza ise Allah’ın (c.c.) takdir ettiği şeylerin, zamanı gelince meydana gelmesidir.
- Kadere ve kazaya iman eden insan; hayır ve şerrin, iyi ve kötünün, evrendeki her şeyin Allah’ın (c.c.) bilmesi ve yaratmasıyla gerçekleştiğini kabul eder.
- Evrendeki her şey belli bir ölçüde yaratılmıştır.
- Kainatta gerçekleşen her olay Allah’ın bilgisi dahilindedir.
- Evrendeki bu muhteşem düzenin yaratıcısı olan Allah’a iman etmek gerekir.
- İnsan Allah’a iman konusunda kendi iradesiyle karar verir.
- İnsan tüm seçimlerinden sorumludur ve bunlardan hesaba çekilecektir.
- Dünya ve ahiret mutluluğu için de Allah’a dayanıp güvenmelidir.

Dogm.eba.gov.tr sitesinde yer alan etkileşimli etkinlik listesi

ETKİNLİK TÜRÜ	ETKİNLİK KONUSU	ETKİNLİK LİNKİ
Bilgi Küpü	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/PassaparolaOnizle.aspx?alistirmaId=18138
Bilgi Küpü	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/PassaparolaOnizle.aspx?alistirmaId=18137
Bilgi Küpü	Meleklerin Görevleri	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/PassaparolaOnizle.aspx?alistirmaId=16892
Boşluk Doldurma	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/BoslukDoldurmaOnizle.aspx?alistirmaId=18146
Boşluk Doldurma	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/BoslukDoldurmaOnizle.aspx?alistirmaId=18145
Kare Bulmaca	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/BulmacaOnizle.aspx?alistirmaId=19194
Çoklu Seçim	Allah'ın Sıfatları	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/CokluSecimOnizle.aspx?alistirmaId=18525
Çoklu Seçim	İmanla İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/CokluSecimOnizle.aspx?alistirmaId=18148
Çoklu Seçim	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/CokluSecimOnizle.aspx?alistirmaId=18147
Çoktan Seçmeli	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/OlcmeTestOnizle.aspx?alistirmaId=18158
Çoktan Seçmeli	Kader ve Kazaya İman	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/OlcmeTestOnizle.aspx?alistirmaId=24232
Çözümlü Soru	Kader ve Kazaya İman	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/CozumluSoruOnizle.aspx?alistirmaId=24231
Evet/Hayır	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/EvetHayirOnizle.aspx?alistirmaId=18144
Evet/Hayır	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/EvetHayirOnizle.aspx?alistirmaId=18143
Evet/Hayır	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/EvetHayirOnizle.aspx?alistirmaId=18142
Kelime Sıralama	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/KelimeSiralamaOnizle.aspx?alistirmaId=18141
Kelime Tahmin	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/KelimeTahminOnizle.aspx?alistirmaId=18140
Resim Üzerinde Eşleştirme	Peygamberlerin Özellikleri	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/ResimEslestirOnizle.aspx?alistirmaId=23545
Sınıflandırma	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/SiniflandirmaOnizle.aspx?alistirmaId=18157
Sınıflandırma	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/SiniflandirmaOnizle.aspx?alistirmaId=18153
Sınıflandırma	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/SiniflandirmaOnizle.aspx?alistirmaId=18150
Tanım-Kelime Eşleştirme	İman İle İlgili Kavramlar	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/Eslestir2Onizle.aspx?alistirmaId=18136
Tanım-Kelime Eşleştirme	İmanın Sözle İfade Edilmesi	http://dogm.eba.gov.tr/panel/panel/Eslestir2Onizle.aspx?alistirmaId=18139

Çevrimiçi ünite tekrar testleri

SORU SAYISI	HAZIRLAYAN	ÇEVİRİMİÇİ ÜNİTE TEKRAR TESTİ LİNKİ
21	Abdulkerim BAKIR	https://client3.onlinetestyap.com/YkJW619p09IDEtfMzPhZ

Ünite Kitapçıkları

Etkileşimli Ünite Kitapçığı	http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/etkilesimli/kitap/TDBihl/unte1/unte1.html
Ünite Kitapçığı	http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/kitap/tdb/tdb_p014-039.pdf
Etkinlik Kitabı	http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/etkinlik/9.TDB(1.%C3%9Cnite).pdf

Ünite Sunuları

Ünite Sunusu (Tamamı)	http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/suny/TDB/ihl_TDB_1.rar
-----------------------	---

EBA TV Ünite Sunuları (rarlı dosyalar)

İnsan ve Din, İmanla İlgili Kavramlar, İmanın Söz ile İfade Edilmesi
İman Esasları, Allah'a İman
Meleklerle İman, Kitaplara İman
Peygamberlere İman, Ahiret Gününe İman
Kaza ve Kadere İman

Winrar/Zip Dosyalarını Açmak İçin Program

Winrar 32 bit	https://www.rarlab.com/rar/wrar601tr.exe
Winrar 64 bit	https://www.rarlab.com/rar/winrar-x64-601tr.exe

Ünite Soruları

Soru Havuzu	http://dogm.eba.gov.tr/panel/upload/soruhavuzu/Temel%20Dini%20Bilgiler/Temel%20Dini%20Bilgiler%201.%C3%9Cnite%20Testi.pdf
-------------	---